

[Lenger]

get, er for os at se noget, der gerne skulle være en vigtig side af ordningen med fri proces, for det, at man, selv om man måske nok kan slippe for at betale sine egne omkostninger, til gengæld risikerer at få modpartens, indebærer jo, at selv folk, der er berettigede, kan holde sig tilbage fra at bruge et tilbud, der ellers er ment som et rimeligt tilbud til de dårligst stillede om mulighed for at udnytte retssystemet.

I denne forbindelse vil jeg også godt sige, at jeg synes selvfølgelig, hr. Bjørn Elmquists eksempel lyder grotesk, og det var også nok meningen med at nævne det. Derfor ville det også have været rart, om vi havde fået lidt mere at vide om, hvad det var for en sag, der var endt med at koste 200.000 kr., og som kun drejede sig om 5.000 kr. Det havde været rart, om vi havde fået lidt mere at vide om den, så vi kunne bedømme, om det, hr. Bjørn Elmquist talte om, faktisk også var så grotesk. Jeg går ud fra, at det ikke var hr. Hansen fra Valby, der havde anlagt sagen.

Jeg vil specielt fremhæve principperne i retsplejelovens § 331, der handler om den situation, hvor man af andre end økonomiske grunde kan give mulighed for fri proces. Det er jo mere principielle sager, den paragraf handler om, men for os at se vil § 331 have sin væsentligste betydning, hvis den anvendes som borgerens garant over for offentlige myndigheder. Det er jo noget, som især de borgerlige partier ved mange, især festlige, lejligheder lægger stor vægt på. For os at se er det en ekstra prøvemulighed, hvis den vel at mærke forvaltes på den måde. Det gør den til gengæld ikke. Hvis vi tager et eksempel som HT-konflikten, så meddelte justitsministeren, allerede før han kunne have fået nogen ansøgning fra dem, der var blevet afskediget af hovedstadsrådet, at de ville få fri proces efter netop den paragraf. Det kan i hvert tilfælde ikke have været efter den anden paragraf, for han kendte ikke deres økonomiske forhold.

Men i andre sager som f.eks. lokalplansagen fra Københavns kommune eller sagen, hvor Birkerød Kunstforening havde et lille sammenstød med ministeren for offentlige arbejder, ville samme justitsminister af principielle grunde ikke svare folketingsmedlemmer, der spurgte om den mulige brug af fri proces-ordningerne, fordi, som han sagde, han kunne jo blive stillet over for en ansøg-

ning, og så ville det ikke være korrekt at udtale sig. Det kan der godt være noget principielt rigtigt i, men så bør man heller ikke gøre det i den anden sag.

Det, som disse tre eksempler faktisk viser, er, at principperne nu synes noget tågede, men hvad værre er, var der i begge sager ministre involveret på den ene side og på en meget uheldig måde.

Jeg vil slutte med at sige, at jeg synes, det er en uhyre kritisabel måde, man har forvaltet § 331 på. Eksemplerne viser, at ministeren bruger reglen stik modsat det, der var meningen, idet man i stedet for at beskytte borgerne mod den stærke og magtfuldkomne stat beskytter staten mod borgerne.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Det er hr. Lenger, der kalder mig frem ved at sige, at jeg havde givet udtryk for, at man kunne drøfte, om man skulle flytte grænsen for meddelelse af fri proces nedad, og så siger hr. Lenger, at det kunne betyde, at hvis der var mange inden for en bestemt gruppe, der søgte, kunne nogle ikke komme med. Jeg har ikke lagt noget loft i kroner og øre for, hvor mange der kan komme med, slet ikke, men jeg synes, at der i tiden er så mange andre forhold, der spiller ind, f.eks. en retshjælpsforsikring, som er blevet nævnt flere gange her i dag, som man måske også kunne gøre brug af ved de overvejelser, der skal ses i en videre sammenhæng, og derfor vil jeg godt vente og se, hvad retshjælpsudvalget kommer frem til.

Det er i øvrigt pudsigt nok, at vi skal have denne drøftelse i dag. Denne regering har kun siddet i et par år godt og vel, og der har været andre, der gerne ville gennemføre dette, og som har haft flertal. Hvorfor gjorde man det dog ikke i de år? Hvorfor skal det netop være nu?

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Hr. Lenger sluttede sit indlæg med at sige, at man beskyttede staten og ikke borgerne, og det gjorde hr. Lenger efter at have nævnt HT-sagen.

I HT-sagen var der jo tale om et klart lovbrud over for borgere her i landet. Er det ikke noget af det mest principielle og beskyttelsesværdige, at der, når der sker et lovbrud,